

Брюксел, 6.12.2017г.
COM(2017) 741 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ**

**относно междинната оценка на Програмата за обмен, помощ и обучение за защита
на еврото срещу фалшифициране (програмата „Перикъл 2020“)**

{SWD(2017) 443 final} - {SWD(2017) 444 final}

1. Въведение

Програмата „Перикъл 2020“ (наричана по-долу „Програмата“) е създадена с Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. (наричан по-долу „Регламентът“)¹ за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.² „Перикъл 2020“ е програма за обмен, помощ и обучение с цел насърчаване на действия за защита на еврото срещу фалшифициране. Бюджетът за изпълнение на настоящата програма е приблизително 1 милион евро годишно.

Програмата „Перикъл 2020“ замени програмата „Перикъл“. Първата програма беше създадена с Решение 2001/923/ЕО на Съвета от 17 декември 2001 г. за период от четири години (от 1 януари 2002 г. до 31 декември 2005 г.) и с Решение 2006/849/ЕО на Съвета от 20 ноември 2006 г. беше продължена до 31 декември 2013 г.

Общата цел на настоящата програма е предотвратяване и борба с фалшифицирането и свързаните с това измами, като по този начин се повиши конкурентоспособността на икономиката на ЕС и се осигури устойчивост на публичните финанси³. Специфичната цел на Програмата е да защитава евробанкнотите и монетите от фалшифициране и свързаните с него измами чрез подпомагане и допълване на мерките, предприемани от държавите членки, и оказване на съдействие на компетентните национални и европейски органи в усилията им да развиват помежду си и с Комисията тясно и редовно сътрудничество и да обменят най-добри практики, като в него бъдат включени по целесъобразност и трети държави и международни организации⁴.

Съгласно член 13, параграф 4 от Регламента Комисията извършва независима междинна оценка (наричана по-долу „оценката“) на Програмата, която представя на Европейския парламент и на Съвета до 31 декември 2017 г. Оценката беше извършена от външен изпълнител в рамките на съществуващ рамков договор на Комисията. Извършващият оценката се подпомагаше от междуведомствена работна група, създадена от ГД „Икономически и финансови въпроси“, която група отговаряше за контрола на качеството.

Настоящото съобщение придружава работен документ на службите и доклада на изпълнителя относно оценката.

Оценката обхваща различните видове действия, за които е бил поет ангажимент или които са били осъществени по линия на Програмата през 2014 г., 2015 г. и 1-вата половина на 2016 г.

¹ Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програма „Перикъл 2020“) и за отмяна на решения на Съвета 2001/923/ЕО, 2001/924/ЕО, 2006/75/ЕО, 2006/76/ЕО, 2006/849/ЕО и 2006/850/ЕО (ОВ L 103, 5.4.2014 г., стр. 1).

² Регламент (ЕС) 2015/768 на Съвета от 11 май 2015 г. разшири обхвата на прилагане на Регламент (ЕС) № 331/2014 по отношение на неучастващите държави членки.

³ Член 3 от Регламента.

⁴ Член 4 от Регламента.

Съгласно член 13, параграф 4 от Регламента в оценката се засягат, наред с другото, постигането на целите по всички действия, уместността, ефективността, ефикасността, устойчивостта, добавената стойност и съгласуваността, като се вземат предвид всички елементи, необходими за подпомагане на вземането на решение за подновяване, изменение или преустановяване на мерките/видовете действия, финансирани по линия на Програмата. От оценката става ясно, че всички констатации сочат към недвусмислено положителна цялостна оценка. По-специално, оценката показва, че Програмата е постигнала много добри резултати по отношение на всички горепосочени критерии за оценка, като същевременно се отчитат някои възможности за подобрене.

2. Оценка във връзка с евентуалното подновяване, изменение или преустановяване на Програмата

Продължаване на настоящата програма

Комисията е на мнение⁵, че Програмата следва да продължи до естественото ѝ изтичане през 2020 г. въз основа на следните аргументи, които са подчертани в оценката:

- Всички налични доказателства сочат, че общите и специфичните цели са релевантни и ще продължат да бъдат релевантни през периода на Програмата.
- Предприетите в рамките на Програмата мерки се характеризират като цяло с изпълнение, планиране и постигане на очакваните резултати с пряк осезаем ефект върху оперативните дейности, свързани със защитата на еврото.
- Прекъсването на Програмата би имало сериозни отрицателни последици, като *de facto* то ще направи невъзможно изпълнението на същите транснационални дейности в сравним мащаб, тъй като добавената стойност на Програмата се крие главно в нейната способност да подпомага форми на международно и транснационално сътрудничество, които са извън обсега на националните органи. Така например, всички заинтересовани страни от ЕС са единодушни, че инициативи като например установяването на диалог (макар да е първоначален и предварителен) с китайските органи или създаването на звена за борба с фалшифицирането в Латинска Америка не биха били възможни без подкрепата, получена по линия на Програмата.

Продължаване на Програмата след 2020 г.

Въз основа на резултатите от извършената оценка Комисията продължава да подкрепя⁶ продължаването на Програмата след 2020 г. предвид нейната добавена стойност за ЕС, нейния дългосрочен ефект и нейната устойчивост:

⁵ В съответствие с член 13, параграф 4 от Регламента в оценката се разглеждат всички елементи, които са необходими за подпомагане на вземането на решение за подновяване, изменение или преустановяване на мерките/видовете действия, финансирани по линия на Програмата.

- Защитата на европейската единна валута като обществено благо, използвано от 19 държави — членки на ЕС, и извън тях, има ясно транснационално измерение. Следователно защитата на еврото надхвърля интереса и отговорността на отделните държави — членки на ЕС, и по дефиниция трябва да бъде гарантирана на равнището на ЕС. Добавената стойност за ЕС на Програмата се състои в нейния акцент върху подпомагането на транснационалното и мултидисциплинарното сътрудничество между ограничен кръг високоспециализирани компетентни национални органи, като например национални централни банки, полицейски и съдебни органи и технически лаборатории, които иначе биха били извън обсега на тези национални органи.
- Устойчивостта на постигнатите резултати ще зависи в значителна степен от продължаването на Програмата до естественото ѝ изтичане и след 2020 г. Заинтересованите лица потвърждават, че не биха били в състояние да предприемат изпълнените транснационални действия без помощта по линия на Програмата и не биха могли да изпълнят подобни действия в бъдеще, ако Програмата бъде преустановена. В допълнение, прекратяването на Програмата би оказало неблагоприятно въздействие върху укрепването на институционалния капацитет на националните органи, което представлява „основната дейност“ на Програмата.

Продължаване на Програмата след 2020 г. като самостоятелна програма

Комисията е съгласна с резултатите от проведената оценка във връзка с продължаването на Програмата като самостоятелна програма след 2020 г.

Заличаването на „Перикъл 2020“ като самостоятелна програма или евентуалното ѝ сливане с други програми на ЕС с цел постигане на икономии от мащаба ще доведе до загуба на специфичността и, което е по-важно, до значителна загуба на експертен опит във високоефективната рамка за защита на еврото. Потенциалните финансови икономии биха били реализирани в ущърб на настоящото равнище на защита на еврото и способността на Комисията и заинтересованите страни бързо да реагират на възникващи заплахи. От друга страна, икономии се постигат във всички случаи чрез колективно организираните действия по линия на Програмата, в сравнение с (потенциални) самостоятелни национални инициативи.

Освен това синергията между управлението на Програмата, от една страна, и разработването и изпълнението на политиката и законодателството на ЕС в областта на защитата на еврото (относно предотвратяването, прилагането и сътрудничеството), от друга страна, е оптимална, тъй като една служба на Комисията отговаря за всички въпроси, свързани с еврото.

⁶ В съответствие с член 13, параграф 5 от Регламента оценката съдържа и оценка на въздействието в дългосрочен план и на трайността на ефекта от Програмата с цел да спомогне за вземането на решение за евентуално подновяване, изменение или преустановяване на последваща програма.

3. Предстоящи стъпки

Комисията е съгласна с констатациите от направената оценка, че малък брой компетентни национални органи кандидатстват за финансиране по програмата. По-специално, Италия, Франция и Испания са най-често срещаните изпълнители на действията по линия на Програмата.

В това отношение Комисията също така отбелязва, че на Италия, Франция и Испания, заедно с Германия, се падат около три четвърти от всички фалшиви евробанкноти и евромонети в обращение. Следователно споед тях фалшифицирането на еврото буди по-голяма загриженост в сравнение с останалите държави членки. Заявленията за финансиране по линия на Програмата от компетентни национални органи на други държави членки понякога са малко на брой поради недостиг на персонал или по-ниско приоритизиране. Освен това в оценката се отбелязва, че някои компетентни национални органи вече не функционират или участват само проформа в дейности за защита на еврото.

Комисията вече предприе стъпки за насърчаване на по-голямото участие на компетентните национални органи чрез по-стимулиращ подход. През последните две години това доведе до нарастване на броя на компетентните национални органи, които кандидатстват за финансиране за първи път, в това число компетентни национални органи от България, Австрия, Португалия и Румъния.

Комисията споделя становището, изразено в оценката, че показателите за изпълнение, които се използват понастоящем, не са напълно съгласувани с естествотона дейностите по линия на Програмата, насочени към изграждане на капацитет. Поради това следва да се обмисли заместването или поне допълването на сегашните показатели с качествени показатели, които да отразяват по-добре резултатите от действията по линия на Програмата.

По отношение на показателите за изпълнение Комисията ще оцени препоръката за изменение при изготвянето на оценката на въздействието за евентуална програма от ново поколение в контекста на следващата многогодишна финансова рамка.